



Vlaanderen
is omgeving



federaal agentschap voor nucleaire controle

Goedkeuring project-milieueffectrapport

Project RECUMO van SCK·CEN in Mol

Initiatiefnemer:

SCK·CEN

Hermann Debrouxlaan 40

1160 Brussel

25/06/2021

ARR5-55472

PRMER-3095-GK

1. Inleiding

Het voorgenomen project betreft de realisatie van het project RECYcling of Uranium from ⁹⁹Mo Production (RECUMO) door het Studiecentrum voor Kernenergie SCK-CEN in Mol. Het doel van het RECUMO-project is het recyclen van de voorraad HEU-residu's (High Enriched Uranium) van het Institut National des Radioéléments (IRE) en het ontwikkelen en exploiteren van een chemische processing installatie die het recyclen van ²³⁵U materiaal mogelijk maakt, samen met de evacuatie van de gescheiden radioactieve contaminanten volgens de Belgische nucleaire afvalstandaarden. De chemische verwerkingsinstallatie zal na de verwerking van de bestaande HEU-residu's ook de toekomstige LEU-residu's kunnen verwerken, zodat een structurele oplossing voor alle U-residu's van de medische radioisotopenproductie zal kunnen verwezenlijkt worden.

De benodigde installaties worden ingeplant in een gebouw dat aansluit op het bestaande gebouw Scheikunde door middel van het uitbreiden van een vleugel van dit gebouw.

Het MER werd samen met de omgevingsvergunningaanvraag (OMV_2021025800) ingediend en is eveneens vereist in het kader van de vergunningaanvraag conform de bepalingen van artikel 27/5 §1 van de Wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor nucleaire controle ("FANC-Wet") en artikel 6.2.9 van het Koninklijk Besluit van 20 juli 2001 houdende Algemeen Reglement op de Bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de Ioniserende Stralingen (ARBIS).

Het ontwerp MER werd ook toegevoegd aan de vergunningaanvraag ingediend bij het FANC op 20 december 2019.

De volgende activiteiten zijn onderworpen aan de m.e.r.-plicht volgens het project-m.e.r.-besluit¹, met name:

Bijlage I

3 b) Installaties die ontworpen zijn: voor de behandeling van bestraalde splijtstoffen of hoog radioactief afval

Het Team Mer van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten besliste op 27/06/2018 over de aanmelding. De aanmelding bevatte een vraag tot scopingadvies. Er werd geen openbare raadpleging voorzien in het voortraject (= periode voorafgaand aan de indiening van het MER samen met vergunningaanvraag). Het Team Mer ontving op 16/03/2021 de vraag om het in het omgevingsloket opgeladen project-MER goed of af te keuren.

Gelet op de verdeling van bevoegdheden in de federale staat België, bestaat de goedkeuring uit 2 delen:

- toetsing van de niet-radiologische impact door het Team Mer van de Vlaamse Overheid, Departement Omgeving, Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten;
- toetsing van de radiologische impact door het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC).

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage, B.S. 17 februari 2005, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

2. Inhoudelijke toetsing van het project-MER

2.1. Niet-radiologische milieuaspecten

2.1.1. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2,1 ° DABM²

Het project-MER werd opgesteld door het team van deskundigen en de erkende MER-coördinator waarover in de aanmeldingsbeslissing werd beslist.

2.1.2. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 2° DABM

Het project-MER voldoet aan het scopingadvies van 27/06/2018. Onder meer de volgende overwegingen speelden een rol bij de toetsing:

- Er werd een beschrijving toegevoegd van het verwerkingsproces, de emissiepunten en de gekozen nabehandeling.
- De afweging om het locatiealternatief in Fleurus niet te weerhouden werd toegevoegd.

2.1.3. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 3° DABM

Het project-MER is kwaliteitsvol uitgewerkt en het bevat alle relevante onderdelen conform artikel 4.3.7. van DABM. Onder meer de volgende overwegingen speelden een rol bij de toetsing:

- Het project is gelegen op meer dan 5,4 km van Vogelrichtlijngebied 'De Ronde Put' en op ongeveer 2,6 km van Habitatrichtlijngebied 'Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden' en VEN-gebied 'De vallei van de Kleine Nete benedenstrooms'. Het Agentschap voor Natuur en Bos is van oordeel dat er geen schade ontstaat aan de natuurwaarden.

2.1.4. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 4° DABM

Het project-MER werd afgetoetst aan de ontvangen opmerkingen en adviezen van het publiek en de geraadpleegde adviesinstanties. Hieronder een beknopte analyse van de ontvangen informatie.

Het Team Mer vroeg advies op het MER aan FANC, Agentschap Natuur en Bos, Onroerend Erfgoed, Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, VMM-Afdeling Operationeel Waterbeheer, Vlaamse Waterweg, provincie Antwerpen, gemeente Mol en gemeente Dessel. Er kwam reactie op het MER van FANC, Agentschap Natuur en Bos, Onroerend Erfgoed, VMM, Vlaamse Waterweg, provincie Antwerpen en gemeente Mol. De adviezen waren gunstig.

Tijdens het openbaar onderzoek werden 108 bezwaren geformuleerd.

Reacties van onderstaande aard worden als niet relevant beschouwd voor het project-MER:

- reacties die uitsluitend een persoonlijk standpunt inhouden over de wenselijkheid van het project;
- reacties die geen deel uitmaken van de decretaal vereiste elementen van een project-MER (vb. kostenbatenanalyse, waardevermindering of –vermeerdering van onroerend goed per perceel, persoonlijke voorkeuren van omwonenden, ...);
- reacties die gaan over procedurele aspecten buiten deze project-MER procedure;
- reacties die betrekking hebben op zaken buiten de scope van het project-MER.

² Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, B.S. 3 juni 1995, zoals herhaaldelijk (DABM).

Onder meer volgende overwegingen speelden een rol bij de toetsing en de analyse van adviezen en bezwaren:

- Het Agentschap voor Natuur en Bos is van oordeel dat er geen schade ontstaat aan de natuurwaarden.
- Alle bezwaren betreffende de radiologische impact worden verder behandeld door het FANC.
- De beschrijving van de ruimtelijke situering is wat betreft windturbines niet meer actueel. Deze informatie zorgt echter niet voor een andere beoordeling van de niet-radiologische effecten in het MER. Bij de omgevingsvergunningsaanvraag van de windturbines werd rekening gehouden met de nucleaire site.
- In het MER wordt aangegeven dat naast de woonwijk ten noorden van de site, de dichtstbijzijnde woningen zich op een afstand van bijna 1 km van de installatie bevinden. Er werd in het MER bij alle relevante disciplines wel degelijk rekening gehouden met de woonwijk ten noorden van de site langs de Congovaart.
- Het MER geeft aan dat enkel de aanlegfase en de verkeersbewegingen tijdens de exploitatiefase relevant zijn wat betreft geluidshinder gezien de relevante technische installaties allemaal binnen in het gebouw voorzien worden. De geluidscontouren van de aanlegfase zullen waarschijnlijk reiken tot de woonwijk ten noorden van de site. De geluidsemisatie van de werktuigen in open lucht wordt echter beperkt en de hinder zal enkel overdag plaatsvinden. De hinder wordt dan ook als beperkt negatief ingeschat. Wat betreft de beperkte toename van verkeersbewegingen, wordt het effect als verwaarloosbaar ingeschat. Een toe- of afname zijn van minder dan 20% is namelijk niet waarneembaar.
- Wat betreft de psychosomatische effecten geeft het MER aan er geen toename te verwachten is door het RECUMO-project. Dit project betreft namelijk een kleine uitbreiding ten opzichte van de huidige activiteiten van de hele nucleaire site.
- In het MER worden de mobiliteitseffecten negatief (enkel tijdelijk tijdens piekmomenten in de aanlegfase) tot verwaarloosbaar beoordeeld. Er worden geen aanzienlijke effecten verwacht.
- Voor het project is er geen sprake van ontbossing.
- Voor de duur van de bouwwerken wordt een bronbemaling met netto opgepompt debiet van maximaal 4.400 m³/dag verwacht. Het bemalingswater moet bij voorkeur opnieuw in de bodem gebracht worden. Hiervoor werden verschillende pistes overwogen in het MER. Uiteindelijk werd geopteerd om het bemalingswater te lozen op de Congovaart. De Congovaart wordt op een constant peil gehouden via het kanaal van Bocholt naar Herentals, waardoor het extra water dat erop geloosd wordt, zich preferentieel via de doorlatende kanaalbodem terug in de ondergrond zal trekken. Als milderende maatregel wordt voorgesteld om de grondwaterstanden en de kwaliteit van het bemalingswater te monitoren. Mits inachtnaam van de monitoringsmaatregel, wordt het effect als beperkt negatief tot verwaarloosbaar beoordeeld in het MER.

Op basis van bovenstaande analyse van de ontvangen informatie, concludeert het Team Mer dat de ontvangen informatie geen aanleiding geeft tot aanpassing van het project-MER.

2.1.5. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 5° DABM

Wat betreft de niet-radiologische effecten zijn er geen grensoverschrijdende effecten. Het projectgebied bevindt zich op meer dan 10 km van de dichtstbijzijnde Nederlandse landsgrens.

2.1.6. Conclusie

Op basis van de bovenstaande toetsing keurt het Team Mer het voorliggende MER wat betreft de niet-radiologische aspecten goed.

2.2. Radiologische milieuaspecten

2.2.1. Toetsing van het ontwerp van milieueffectbeoordelingsrapport (MER) (Hoofdstuk IIIter FANC-Wet en art. 6 ARBIS)

1) Toetsing aan de formele elementen

Het ontwerp MER werd conform art. 27/5 §§ 1 en 8 FANC-Wet en art. 6.2 ARBIS door de opdrachtgever, SCK-CEN, toegevoegd aan de vergunningsaanvraag.

Het ontwerp MER werd conform art. 27/9 van de FANC-Wet, voor wat de effecten van ioniserende straling betreft opgesteld door deskundigen erkend door het FANC.

2) Adviesinstanties (art. 27/5 § 7 FANC-Wet)

Wat betreft het ontwerp MER, werden de volgende adviesinstanties geraadpleegd:

a. Advies van het College van burgemeester en schepenen (art. 6.4 ARBIS)

Het ontwerp MER werd samen met het vergunningsdossier overgemaakt aan de gemeenten Mol, Balen, Dessel, Geel en Retie voor advies en de organisatie van het openbaar onderzoek (punt 3).

Het advies van het schepencollege College van burgemeester en schepenen van de gemeenten Mol, Balen, Dessel en Retie was gunstig zonder opmerkingen op het ontwerp MER.

Het advies van het College van burgemeester en schepenen van de gemeente Geel was voorwaardelijk gunstig met als voorwaarden:

1. Het MER wordt geactualiseerd en cumulatieve effecten van geplande situatie worden onderzocht.
2. SCK-CEN verbetert haar communicatie naar de buitenwereld. De meetgegevens van actuele emissies, immissies en blootstellingsgegevens worden ter beschikking gesteld aan de bevolking. Hiervoor gebruikt het bedrijf haar eigen communicatiekanalen en deze van de omliggende gemeenten. De kosten en het initiatief voor deze communicatie worden gedragen door het bedrijf. In samenwerking met de omliggende gemeenten wordt gewerkt aan een open en duidelijke communicatie afgestemd op de modale burger.

b. Advies van de Deputatie (art. 6.5 ARBIS)

Het ontwerp MER werd samen met het vergunningsdossier overgemaakt aan de Deputatie van de provincie Antwerpen voor advies.

Vanwege de Deputatie van de provincie Antwerpen waren er geen opmerkingen op het ontwerp-MER.

c. Vlaams Gewest

Het Vlaams Gewest formuleerde geen opmerkingen op het ontwerp MER (voor het luik betreffende de effecten van ioniserende straling).

d. Waals Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest (27/5 §6 FANC-wet)

Op basis van de analyse opgenomen in het ontwerp MER is het FANC van oordeel dat het project geen mogelijks aanzienlijke gewestgrensoverschrijdende effecten kan hebben voor mens of milieu in de andere gewesten dan het Vlaamse Gewest. Er was om die reden geen consultatie noodzakelijk van het Waalse Gewest of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Vanuit de toepassing van het voorzorgsbeginsel werden beide gewesten wel geïnformeerd over het project en werden alle nodige documenten beschikbaar gesteld.

Er werden door de Gewesten geen opmerkingen geformuleerd.

3) Openbaar onderzoek (art 27/5 § 8 FANC-Wet en art. 6.4 ARBIS)

Het openbaar onderzoek vond plaats in de volgende gemeenten gedurende de volgende perioden:

MOL	23/03/2021 – 24/04/2021
BALEN	26/03/2021 - 25/04/2021
GEEL	29/03/2021 - 30/04/2021
DESSEL	24/03/2021 - 23/04/2021
RETIE	19/03/2021 - 17/04/2021

Het project-MER lag tijdens deze periode ter inzage bij de betrokken gemeenten (samen met de volledige vergunningsaanvraag). Bovendien was het integrale dossier eveneens beschikbaar op de website van het FANC.

Er werden tijdens het openbaar onderzoek 115 bezwaren ingediend bij de gemeenten Mol en Geel als ook direct bij het FANC.

4) Grensoverschrijdende raadpleging (art. 27/5 §6 van de FANC-Wet) – Afspraken FANC-ANVS

Op basis van de analyse opgenomen in het ontwerp MER is het FANC van oordeel dat het project geen mogelijks aanzienlijke grensoverschrijdende effecten kan hebben voor mens of milieu in andere lidstaten. Er was om die reden geen officiële notificatie met toepassing van het Espoo-Verdrag. Vanuit de toepassing van het voorzorgsbeginsel werden de Espoo-contactpunten van Nederland, Duitsland, Luxemburg, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk wel geïnformeerd over het project en werden alle nodige documenten beschikbaar gesteld.

Vanwege de Espoo-contactpunten werden er geen opmerkingen opgemaakt op het ontwerp MER.

Op basis van bestaande afspraken tussen het FANC en het ANVS (de nucleaire toezichthouder voor Nederland) werd het ontwerp MER (samen met de integrale vergunningsaanvraag) eveneens beschikbaar gemaakt aan: ANVS, de gemeenten Valkenswaard, Eersel, Bladel, Reusel-De Mierden en Bergeijk, de provincie Noord-Brabant, de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en het Waterschap De Dommel.

Vanwege de hierboven genoemde Nederlandse instanties werden er geen opmerkingen opgemaakt op het ontwerp MER.

5) Beoordeling door het FANC van het ontwerp MER (art. 27/5 §9 FANC-Wet)

Het FANC heeft het ontwerp MER geanalyseerd voor wat betreft de beoordeling van de milieueffecten op het vlak van ioniserende stralingen, rekening houdend met de geldende bevoegdheidsverdeling.

De radiologische milieueffecten werden volledig omschreven rekening houdende met de verplichte inhoud conform de project-MER Richtlijn. De radiologische milieueffecten beschreven in het ontwerp MER werden bepaald voor situaties zowel tijdens normaal bedrijf als tijdens niet-normaal bedrijf, voor relevante gebeurtenissen van interne en externe oorsprong. De beschreven radiologische milieueffecten in België zijn voldoende beperkt; er zijn geen mogelijks grensoverschrijdende effecten.

De diverse reacties ontvangen als onderdeel van het openbaar onderzoek als ook de adviezen van de adviesinstanties werden door het FANC geanalyseerd (FANC ref. 2021-06-11-RK-5-4-3-NL) om te bepalen of er op basis daarvan een noodzaak is tot een belangrijke wijziging van het dossier en in het bijzonder het milieueffectbeoordelingsrapport of het voorlopige veiligheidsrapport.

Reacties van onderstaande aard worden als niet relevant beschouwd voor het project-MER:

- reacties die uitsluitend een persoonlijk standpunt inhouden over de wenselijkheid van het project;
- reacties die gaan over procedurele aspecten buiten deze project-MER procedure;
- reacties die betrekking hebben op zaken buiten de scope van het project-MER.

Onder meer volgende overwegingen speelden een rol bij de toetsing en de analyse van adviezen en reacties:

- De afstand tot de windturbines en de in het MER gehanteerde mate van conservatisme bij de bepaling van de radiologische effecten zijn dusdanig dat er als gevolg van het in rekening brengen van de eventuele aanwezigheid van de windturbines geen relevante verandering zal zijn van de resultaten en conclusies in het MER.
- In het MER wordt aangegeven dat naast de woonwijk ten noorden van de site, de dichtstbijzijnde woningen zich op een afstand van bijna 1 km van de installatie bevinden. Er werd in het MER rekening gehouden met de woonwijk bij de bepaling van de radiologische effecten.
- De lozingen van Se-75 als gevolg van een incident bij de BR2 installatie van het SCK CEN hoeven niet geaccumuleerd te worden met de lozingen zoals die worden gerapporteerd in het MER. Uit de jaarlijkse rapportage van het FANC, zie <https://fanc.fgov.be/nl/system/files/2020-07-01-rapport-fanc-lozingen-2019.pdf> blijkt dat de radiologische effecten van de Se-75 lozingen dusdanig beperkt zijn dat er geen relevante verandering is van de resultaten en conclusies in het MER als de radiologische effecten van Se-75 lozingen wel geaccumuleerd zouden worden.
- Er bestaan voldoende geschikte middelen, zie <https://www.telerad.be>, om de stralingsniveaus op en rond de diverse nucleaire installaties op te volgen.
- De ongevalsscenario's waarvoor in het MER de radiologische effecten worden bestudeerd zijn omhullend voor een externe brand.
- In het MER werden de radiologische effecten op de landsgrenzen bepaald en besproken; deze effecten zijn zeer beperkt.
- Voor wat betreft het radioactief afval wordt gewezen op het positieve gemotiveerde advies van NIRAS welke ook beschikbaar werd gemaakt tijdens het openbaar onderzoek.
- Nucleaire installaties en eventuele containers die gebruikt worden voor opslag of transport dienen te voldoen aan de Belgische wetgeving die voor een belangrijk deel is gebaseerd om Europese referentieniveaus van WENRA en onderliggende documentatie van de IAEA.

Op basis van bovenstaande analyse van de ontvangen informatie, concludeert het FANC dat de ontvangen informatie geen aanleiding geeft tot aanpassing van het project-MER.

2.2.2. Conclusie

Het FANC keurt op basis van de bovenstaande elementen het ontwerp van milieueffectbeoordelingsrapport (MER) voor wat betreft de effecten inzake ioniserende stralingen goed.

3. Goedkeuring van het project-MER

Het voorliggende project-MER 'Project RECUMO van SCK-CEN in Mol' wordt goedgekeurd door Team Mer en het FANC, elk voor wat betreft hun bevoegdheden.

Voor wat betreft de niet-radiologische milieuaspecten

Voor wat betreft de radiologische milieuaspecten

██████████
*Directiehoofd Directie Gebiedsontwikkeling
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning
en -projecten
Departement Omgeving
Vlaamse Overheid*

██████████
*Directeur-Generaal
Federaal Agentschap voor Nucleaire
Controle*